

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Külföldre az ár folytat minden hónap elején
lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, BUDAI-ÚTCA, 189. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 186. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árbejegyzés adatik.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

Kecskemét, 1889. Október hó 5.

Nem tudjuk eléggé méltányolni és helyeselni a belügyminiszternek azt az intézkedését, hogy a közigazgatási minisztérium ellenőrzése- és lehető megszűntetésére a miniszterrel közvetlenül érintkező, teljesen neutrális közegeket fog alkalmazni, főként a főispánokat attól a kellemetlen funkciótól, a mely a közigazgatásnál esetleg előforduló és foganatosítandó vizsgálatok elrendelésével vagy az illető közegek felfüggesztésével szokott járn.

A belügyminiszter ezen intézkedése megszünteti azt a sok panaszt, mely az ellenzéki lapokban napról-napra felhangzik a főispáni omnipotenciáról és basáskodásról, de véget fog vetni a sógor-komák atyafiságos gazdálkodásának is.

A ki közigazgatásunk mostani gépezetének menetébe be van avatva, tudni fogja, hogy hány vizsgálatot hiúsít meg a sógor-komák s hogy ez a mai felelős kormányzattal valóban nem fér össze. Szólv pedig ez különösen a megyékre. Mert hol van az megírva, hogy főispáni székre csakis előkelő és vagyonos családok tagjai lehetnek méltók, különben vége a tekintélynek? Ez a felfogás csak az olyan rendszer mellett lehetséges, melyben a rendszertől a szerepet és maga fölött másfajta embert meg nem tűr. Az eddigi rendszer mellett tehát a főispáni épen nem arra való közegek, hogy a sógor-komákkal bíró alantások fölött feltétlen szigorú gyakoroljon, s azért igen helyes gondolat volt a belügyminiszterrel, hogy saját indifferens közegeinek gyakori kiküldetése által a főispáni ellenőrzés feladatát megkönnyítsék.

E rendelettel a közigazgatás államosítása, mely a kormányelnöknek nagyváradi beszéde után már bevégzett tény, előre vetette árnyékát. E kérdés égető szükségességét mindenki érzi, kivéve azokat, kik a régi, elavult slendriánt pártolják

és családi érdekekből még továbbra is fentartani, vagy másszóval a halottra holmi külső ódonosságokkal az élet ráerősokolni akarják. A kormányelnök ezen oly nagy fontosságú reformjával újból csak növelni fogja eddigi sikereit, melyeket személyes ellenségei minden erőlködés, gyűlölködés és népszerűtlenségének oly mesterséges módon való szításával sem képesek megtörni. Epen a nagyváradi beszéd és fogadtatás fényes tanúbizonysága annak, hogy a kormánynek megingathatlan talaja van a közvéleményben, melyet nem képes megzavarni sem az irigység, sem az áskálódó tehetetlenség.

Tudja ezt az ellenzék és épen azért, mert Tisza Kálmán nagyváradi beszéde program volt a szabadelvű párt jövő magatartását és parlamentáris munkakörét illetően: szükségesnek tartotta, hogy a kedvező hatás elhelyezésére egyes nagyobb városokba — így hozzáink is — küldötteket menessen, felhívják őket, hogy el ne feledkezzenek egy szükséges dologról, t. i. Tisza Kálmán kellő meghurcoltatásáról.

A kiküldötteknek hálás feladatuk is lesz: itt van a szegedi rakodópart és a Kókán-ügy, meg a monori zászlókérdés. Mind ezek a dolgok kapóra jöttek. Hogy pedig ezekért széles e föld kerekességén senkit más nem lehet felelőssé tenni, mint Tisza Kálmánt, az a napnál is világosabb.

Visszatérve a miniszteri közegek által gyakorlandó ellenőrzésre, azt hisszük, hogy az a többi minisztériumokra is ráférne. A közegek, közlekedési és a honvédelmi minisztériumnak vannak ily ellenőrző közegeik, de legjobb hiányzanak a földművelési minisztériumnál, és csak a gazdaközönség érdekében cselekszünk, ha ezt föllemlítjük. Az új földművelési miniszter egy teljesen kopott gépezetet vett át és ha valamire akar menni, ezt a gépezetet nemcsak kijavítani, hanem teljesen meg is kell újítani. Szapáry Gyula gróffal szemben kivált a gazdaközönség nagy várakozással van. Kívánjuk, hogy reányei teljesüljenek!

A testgyakorlás fontossága.

(Folytatás.)

Az emberi test legnemesebb belső szervei a szív és tüdő, melyek a mellüregben, a mellkasban vannak elhelyezve. Ezeknek ép és minél erősebb kifejlődésétől és zavartalan működésétől függ első sorban az egész belső életfolyamat s ebből folyólag az összes testi fejlődés, az egészség, az élet.

A játékkal egybekötött szabad mozgás és természet testgyakorlás már épen ezen legnemesebb szervekre van a legnagyobb hatással.

Kisérjük csak figyelemmel a szabadban élők játékkal elfoglalt gyermekét, mely möhöz szívja magába a friss levegőt. Az élénk és gyors léleketvitel legelőször is a tüdőt készíti erősebb működésre az által, hogy a belélegzett élely gyorsabban hajtja végre a tüdőben levő vér megtisztítását, a szén-sav eltávolítását.

A tüdő tisztább és üdőbb vért adván vissza a szívnél, ez is élénkebb működésbe jön, gyorsítja a vér forgását, elősegíti a megtisztult vért a test legtovább eső ereibe elhatolását, eszközli, hogy az egész test gyorsabban és gazdagabban látszék el vérről.

A tüdő és szívek a játékkal együtt járó szabad mozgás, testgyakorlás által előidézett ezen élénk működése, első sorban magukra e szervekre bir jótékony hatással, elősegítvén azoknak erőteljes fejlődését, erősödését, a mi külsőleg is szemléltetővé válik a szabadban élőknek játszó gyermekek mellkasának fokozatos emelkedése és dombródsága által.

De nemcsak a szívre és tüdőre s ezek házára, a mellkasra van jótékony hatása a játékkal együtt járó szabad mozgásnak, hanem észlelhető annak kihatása az egész testi szervezeten. A megtisztított, felüdített vérről ellátott agy tisztább gondolkodik, a végtagok, kezek és lábak gyorsabbakká, rugókonnyabbakká, erősebbekké válnak, a gyomor gyorsabban és erősebben működik, mint ezt az élénk játék után tellép erősebb étvágyban tapasztaljuk.

A testgyakorlás ily irányú hatására alább még visszatérünk, itt csak egy példával legyen szabad a dolgot megvilágítanom.

Mindnyájan ösmerjük valamely gép, p. o. a varrógép szerkezetét és működését, igen jól tudjuk, hogy ha annak egymásba illesztett alkatrészei közé olajat nem öntünk, nemcsak a vele bának okoz több fáradtságot, hanem az előállítandó munkát sem végzi oly tökéletesen, mint öhajtanók, s ha erőltetjük, magának a gépnek egyes alkatrészei, esetleg az egész gép hasznavehetetlenné válik.

mely példa, egy, a hazájából száműzött agg honszerelmét mutatja eléd.

Tengerparton találjuk az ősz, a világ-talan Belizárt. Hü vezetője fel-feltekint a világ-talan aggra, majd meg a lenyugvó napra függeszti élénk tekintetét. Az ősz gyengédeu érzi arczán játszadózni a keletről lengedező szellőt, s élénk arcz kifejezéssel fordul a gyermekekhez:

— Édes gyermekem! nem a kedves Byzance felől fujdogál-e eme szellő; enyhe szárnyainak legyintési azt látszanak bizonyítani, hogy a balzsamos lég, melyet hoznak, egy boldog ország felől repült ide. Lenne bár boldog, mint a milyennek az én lelki szemem látják, s a milyennek szerető lelkeim öhajítja.

Az ifjú élénk megilletődéssel igenlé az öreg szavait, mondván:

— E szél az örök város felől lengedez! Örömpír futott keresztül a ráncos arczon . . . a másik pillanatban ég felé fordultak a tűznélküli szemek . . . az ajkak ily imára nyilnak:

— Legyen boldog a haza, mely az én boldogtalanságom által érheti el a jólétet . . . s az ima halk susogásba ment át.

A gyermek bántul s nem magyarázhatja meg magának az öreg szavait, — de nem kérdőszóködött . . . hallgatott.

Százszoros, sőt ezerszeres mértékben állhatnak be e jelenségek az emberi test utóéletlen finom szerkezeténél, ha annak egészséges és összhangzatos működésére a kellő feltételek, s különösen az eleven, pezsgő vér hiányzanak.

Kell-e ezek után külön kiemelnem, mily tévesen járnak el, hogy ne mondjam zűléket követnek el gyermekek iránt azon szűlék, kik hogy a velük érülködő felnöttek bámulatát kinyerjék, ezira és sokszor czélszerűtlen, sőt egészségellenes ruhákba öltöztetik gyermekeiket, hogy aztán a díszes ruha tisztaságát megóvják, visszatartják őket a szabad mozgás és játéktól, mire a természet ösztönserővel hajtja őket.

De különösen irtóznak egyes, különösen vagyonosabb szűlék attól, hogy gyermekeik a szabadban, esetleg más talán szegényebb sorú s alacsonyabb társadalmi állású emberek gyermekeivel összevegyüljenek.

Nem akarom állítani, hogy meg nem történik, miszerint játszóteráitól a gyermekek egy és más hibát el nem sajátít, de viszont állítom, hogy a családban megadott helyes erkölcsi irányymal szemben az ily hibák nagyon muló természetiek, és semmi esetre sem oly jelentékenyek, hogy azok miatt a kortársakkal s főleg a szabadban ööltött játék fent vázolt üdvös eredményeitől őket visszatartani kellene.

Gondoljunk csak azon, bizonyára mindnyájunk ismeretkörében található, vagy legalább már bizonyosan előfordult, ügyezhábzan nevelt növényhez hasonló gyermekek, kik, mert gyermekek bábszerű tisztaságára, csinoságára féltékeny, hogy ne mondjam, hiú anyuk nem engedték meg nekik a természet követelte szabad mozgást, játékokat, hanem folytonosan maguk mellett tartották, vagy dajka és benne által mintegy járszalagon vezették: eltekintve a testi ügytelenségek és gyámoltalanságtól, a legtöbbörz mily szintelen, élettelen teremtesek, mily könnyen esnek áldozatul mindenemü járványos betegségnek; mig egy másik, a játék által egybekötött testgyakorlás által megdeztett gyermek viruló, üde, eleven, a korához mért játékok, esetleges apró teendők végrehajtásában ügyes, bátor, merész, daczol a változó külső levegő behatásaival s jobban daczol a gyermekeket gyakran felkereső betegséggel.

De van a játéktól, tehát a testgyakorlástól visszatartásnak az érintetteknel sokkal súlyosabb sőt véresebb következése is.

A mozgás, játék, tehát a testgyakorlásnak, hogy úgy fejezzem ki ösztöne, mint láttuk, minden gyermekben benne van, ha egészséges. Ha most őt meggátoljuk ezen ösztöne kielégítésében, az idegekben, izmok-

A nap nyugot felé a tengerbe sülyedt. A kedves madársereg üdvözöl-dalát hangzotta a tengerpart bokraiban, mintegy búcsúdalt röpitven azt a letűnt Phoebus után.

Belizár nyájában fordult az ifjúhoz s így szólt:

— E madársereg is úgy-e kedves hazám felől repült ide, hogy hírül adja nekem, száműzött fiának, miszerint boldog a haza, mely engem kebléről elűzött; ah! e kedves hangcsalás feledtetni velem e méltalanságot, melyet hön szeretett hazám rajtam elkövetett. Zeusz tegye a boldogságnak mindenkoron részesévé!

Belizár Juszitinián görög császárnak legelső vezére volt; számos diadal által növelé annak hatalmát, sőt egy összeesküvés fel-felédése által életét menté meg az uralkodónak. Felámadt azonban az irigység, a császár a haza nevében tömlöcbe vetette, hol nem sokára szemefényét veszté el a méltalanság által megtört hadvezér. Ki lön üve honából, az ő szive még is teljes szeretettel függött a földön, melynek boldogságért saját boldogságát áldozta fel — hazáért.

Ilyen s hasonló történeteket tartok én igazi hazaszeretetek!

Édes magyar nemzet! légy szeretettel ez ősi föld iránt, ha tán méltalanságot kellene is tőle túrnöd. *Geday Sándor.*

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

Miklóstelepen.

Ez volt ama kietlen föld,
Hol ilyen dús virány tenyész,
Vagy a puszták délibábjá,
Szemkápázat csak az egész?

Oh nem csal-kép, édes való,
Szőlő — sivány buczkák helyén,
Mi több, fillokszeramentes,
Különben is hire levén!

Hol iglicz és király dinnye
Burjánzott csak nem oly régen,
Most ott izes fürt mosolyog
Százszernyi bortökéken.

És mi levé átkozott tér! . . .
Modern, csinos kívül, belül;
S ott, egy kis park, szép tavacska,
Hol fáradt szem s láb teüdü.

Mivé levél átkozott tér! . . .
S mi lehetsz még jövendőben?
Elgondolom jövőd, s szívem
Az örömtől úgy megdöbben.

Tudomány és vasszorgalom
Oázis terem im a pusztán;
Gyermek vagy még Miklóstelep,
Eztán fejlőd meg csak, eztán!

Hajdan farkas kószált rajtat,
Lopózkodva a juhnyájhöz . . .
S ma már — mily dics! — francia, szláv
S német borász — tanulmányoz!

Kiss József.

Honszeretet.

Szent hazaszeretet! mibe márttam tollam,
Hogy dicsó képedet híven lerajzoljam?

Patfi.

Az ember nemes érzelmekben dús kebele a szeretetnek három nemét rejti titokteljes belsejében. Ott honol az Isten — szeretet, mely, tisztelettelli vonzódás egy magasabb lény, egy világ fenntartó iránt; mellette oly szépen megfér, a már földiebb érzelm: a rokonokielk szerelme; és szeretete annak a földnek, mely „ápol s eltakar”, mely védelmet nyújt a hozzá forduló számára, — ez a hazaszeretet. Honszeretes! . . . mibe márttam tollam, hogy dicsó képedet híven lerajzoljam?*

Függni az ősök földén, élni a közös földért, szenvedélyvel áldozni érte mindent, oltárára rakni a vagyont, boldogságáért fölládozni boldogságodat, fölládozni életedet! . . . Ezt nevezük honszeretnek.

Engedd meg nyájás olvasóm, hogy egy példát szakítsak a rég multnak történetéből,

ban rejő mozgási hajlam az akadály dacára is tevékenységre indítja őket. Így állanak elő az úgynevezett ideges mozgások, vagy egyszerűen az idegesség, mely fokozottabb alakban valóságos betegség, úgynevezett vitustanczocza, vagy nőknél hystériává fajul. E mellett az ily szerenésen gyermekek kedélye is ingerlékeny. Ezek az úgynevezett „Enfant terrible”-ek.

A játékkal együtt járó testgyakorlással elérhető ezen előnyök, vagy elhárítható bajok, nézetem szerint már magokban elegendők arra, hogy engedjünk a gyermekeknek szabad mozgást a korukhoz mért játékból, természetesen a kellő óvatossággal, hogy magokban kárt ne tehessenek. De van a játéknak, s különösen a társas játéknak s az ezzel egybekötött testgyakorlásnak az előbbieknél érintetteknél nem kevésbére becsülendő hatása is, ez a kedély vidámság, nemesítés, az akarat erőteljesítése, egyszóval a jellemképzés.

Ennek kifejtésére később visszatérünk, itt még csak azt akarom röviden megemlíteni, hogy minő játékok felelnek meg e korban a testgyakorlás céljainak.

Mi sincs tölem távolabb, mint az, hogy valami mesterséges, a felnőttek által kitalált játéka gondolnák. Nincs ember, ki külön Kolombus lenne, mint a gyermeki képzelem ezen korban, csak a kellő szabadsága és tere legyen meg neki.

Teret említek, s ezt itt betűszertit értelemben veszem. De boldog egy talusi gyermek, a mi városi gyermekeinkhez képest. Neki rendelkezésre állnak a széles utcák, térs udvarok, a talut környező úgynevezett nyomások. Míg, hogy tovább ne menjek, a kecskeméti gyermekek e tekintetben sokkal kedvezőtlenebb helyzetben vannak. Hát még a nagyobb városi gyermekek! Hogy mellesleg megemlítem, mily más viszonyok vannak e részben p. o. Angliában és Németországban, hol a városi köztéren egy-egy jó kora rész el van különítve játék terület a gyermekek részére.

Mikor jutunk mi oda, hogy társadalmunk erre is gondoljon.

A szabad köztéren hiányát pótolni lennének hivatva a Fröbel-féle gyermekkeretek és kisdodovodák, feltéve, hogy valóban azok, a miknek lenniük kellene. T. i. játszó helyek, térs udvarokkal ellátva, hol a gyermekek korukhoz mért testedző játékkal s ehez legelőbb kedélyvidámító gyermekdalokkal töltenék idejüket.

Szándékosan időztem ily hosszasan a játék, illetőleg a testgyakorlás e körbeli fontosságának vizualálásánál, főleg azért, mert úgy vélekedem, hogy e korban rajuk le a biztos alapokat a későbbi egészséges és ép testi szervezet, vidám kedély, nemes lelkület és jellemhez; időztem különösen azért, hogy a mélyen tisztelt anyák és leendő anyák figyelme, kikre e korban a gyermekek neve lése kiválóan néz, e tárgyra irányozzák.

Azokban bármily fontos a testgyakorlás a fentebb mondtak értelmében a kis gyermekkorban, azon, e tekintetben is örökre érvényes Horátiusi elv alapján: „Quo semel imbuta recens, servabit odorem testa diu” magyarul: A mely illattal az új edény először megtöltött, sokáig megtartja azt; vagy más szavakkal az előbb tárgyalt korszakban kell a gyermeket az élet későbbi folyamára előkészíteni; a testgyakorlás teljes jelentőségében az iskolaköteles, helyesebben, az iskolatagotás korában lép be, mely a felsőbb tanintézetekbe lépőkre nézve a serdült kor végbatáráig, sőt azon túl az ifjú korba benyúlik.

Ambár ezen iskolatagotási korszakban úgy testi, mint szellemi tekintetben jelentékeny választó pontok vannak, minők p. o. a 7—12 év között levő úgynevezett növő, a 13—16 év között levő serdülő, s a 17—20 esetleg 24 év között levő ifjú kor; mindazáltal ez egész időt egyszerre szándékozom tárgyalni, kellő figyelembe részesítve az illető helyen a különböző év korban levőket.

Lássuk tehát röviden a testgyakorlás hatását ezen korban.

Előszavamban, s az óta ismételtben érintem, hogy a mai társadalmi, és közelet viszonyok minden emberre, ki a társadalomnak hasznos tagja akar lenni, fontos és nehéz feladatokat ró. Nem szükséges e viszonyokat bővebben fejtegetnem, hiszen mindnyájan tudjuk, hogy ma nemcsak a közhatalnokokat minden téren, de még p. o. a hivatalosított, vasúti v. börtönőrtől is kvalifikációt, hogy ne mondjam, oklevelet követelnek, mely nem egyedül a szigorúan vett szak-, hanem általános ismereteket is kíván; a kijellett ipar és finomult izlés folytán az iparos és kereskedő is csak úgy képes magát a nagy verseny közepette fenntartani, ha bizonyos általános ismereteket sajátított el; sőt az áldott anyaföld is, mely régebben úgyzólvá ingyekvélmeiből osztogatta áldásait az öt mivelő földművesnek és gazdának, úgy látszik át nem hatva a kor szellemétől, bőkezűben adja terményeit annak, ki több számítással jobb rendszerrel, tehát több ismerettel fog a munkához.

Szóval minden téren, minden társadalmi állásban és foglalkozási körben ismeretekre van szükség. Ez ismereteket adni az iskola van hivatva. Az iskolának tehát, hogy a vele szemben minden oldalról emelt követelményeknek megfeleljen, korán kebelebe kell fogadni a gyermekeket, s bizony hogy célját elérhesse, erős munkára kell őket szorítania, a mi a fejlődő gyermekek mind testi, mind lelki erejét keményen próbára teszi; ezért sokszor erős vádakkal is illetik az iskolákat, hogy a gyermekeket és ifjakat elsatnyítják testileg, megbénítják szellemileg.

Nem lehet feladatomban e helyen e súlyos vádak alapos vagy alaptalan voltának vitatásába bocsátkozni; de annyit határozottan merek közközzélni, hogy ha az iskolák és a társadalom nagyobb sújt fektetnének a testi nevelésre, illetőleg a testgyakorlásra, mint az tényleg történik: úgy az említett, mint más vádak is elenyésznek.

Lássuk tehát röviden a testgyakorlás hatását az iskolakötelességekben. Hogy azonban a több eredménytel tehesük, vessünk egy futó pillantást az emberi test szerzetére.

Nem akarok elvont tudományos fejtegetésbe bocsátkozni, ugyanazért csak pár, ismeretes tapasztalati tényre utalok. Tudjuk, hogy a test fejlődése, egészsége a gyomor, szív és tüdő helyes működésétől, épségétől és szépségétől pedig a csontok s izmok alkattól s különösen a gerincoszlop épségétől függ.

A szív és tüdő szerepet az egészség fenntartásában fentebb kellőleg méltányolván, itt tehát csak a gyomorról, a csont- és izomszerkezetről s különösen a gerincoszlopról emlíkezem meg.

A test élés tára és konyhája a gyomor. Egy—kissé udvariatlan, — népies közmondás azt tartja: „Üres kamarának bolond a gazdasszonya.” Teljes mértékben áll ez a gyomorra és tulajdonosára nézve is, vagy más szavakkal a gyomor működésére első feltétel, hogy kellő mennyiségű és minőségű táplálékot nyújtson neki. De bármily pontosan kimért mennyiségben és válogatott minőségben adassék meg neki a táplálék, nem képes feladatának megfelelni, ha másik szerepét, a jó konyha, a jó szakács kötelességét teljesíteni nem bírja, ha hiányoznak, nála illetőleg külső körülmények folytán megvonatnak tőle a feltételek a szabályszerű működéshez.

(Folytatása következik.)

Életbiztosítás.

Örömmel konstatalhatjuk, hogy hazánkban az életbiztosítás üdvös intézménye folyton nagyobb tért hódít a közönségnél, mely tény rendkívül borderővel bír úgy közgazdasági, mint erkölcsi tekintetben. Mindig halljuk a panaszt, hogy a mi magyar népünknek a takarékosági hajlam nincs oly nagy mérvben jelen, mint Nyugat-Európa népénél. Amde úgy látszik, hogy újabb időben ama szemrehányásra az alap mind inkább megszűnik. Az 1887. évben az osztrák-magyar monarchiában 111 millió forintnyi összeg erejéig köttetett életbiztosítások. E tekintélyes szám legjobban mutatja, hogy már nálunk is igen sokan vannak, a kik erkölcsi kötelességüknek tekintik családjukról gondoskodni s pontosan félre teszik jóvedelmüknek megtakarítható részét. Nagy fontosságot tulajdonítunk annak, hogy a közönség nemcsak a takarékpénztárakhoz fordul, hanem az életbiztosítás útján is gyakorolja a takarékoságot. A takarékpénztárból a pénz a betevő bármikor kivetheti s fordíthatja tetszés szerinti célra; az életbiztosításnál azonban a takarékoság már bizonyos állandósággal és egy előre kitűzött cél érdekében történik. A ki életbiztosítást köt rendszeren éveken át pontosan félre teszi a megtakarítandó összeget s ez mutatja, hogy az illetőben a takarékosági hajlam mely gyökeret vert s nem pillanatnyi eltökélsérről, hanem komoly elhatározásnak állhatatos megvalósításáról van szó.

A mennyire öröndetes, hogy népünknek a takarékoság iránti érzék mindinkább kifejlődik, ép oly ösztintek áll azonban bevallanunk, hogy még messze állunk takarékoság dolgában a nyugat-európai népektől. Franciaországban — melynek lakossága körülbelül annyi mint monarchiánkban — például 1887-ben épen kétszer annyi életbiztosítás kötöttetett, mint monarchiánkban. Fél úton vagyunk tehát még, de népünknek józan gondolkodása biztos reményt nyújt arra nézve, hogy a takarékoság terén is csakhamar a kultur-nemzetek sorába történünk előre. Talán már most is nagyobb eredményt tudnánk felmutatni, ha nemcsak a nép, hanem az illető tényező is jobban megisméjének közre a takarékoság ápolásában.

Jelen sorainkban az életbiztosításról szólnak, szükségesnek tartjuk például, hogy eme, a takarékoság fejlesztésében egyik legelőbb emeltéjű képező intézmény a közönséggel alaposan és világosan legyen megős-

meretve. Hányan vannak, a kik nem kötnék életbiztosítást, mert tájékozatlanok az ügy iránt? Sőt olyanok is vannak, a kik ellensége az életbiztosításnak, mert adatait és illetékeltenek egyének magyarázatai után indulva az életbiztosításról téves fogalommal bírnak. Csak üdvözölhetünk tehát minden olyan törekvést, a mely a közönség felvilágosítását célozza, az életbiztosítást illetőleg.

Hazánk első biztosító intézete, az „Első magyar általános biztosító társaság”, dícséretre méltó buzgósgot fejt ki e tekintetben.

Már több év óta megbízható és szakképzett tisztviselőket küld ki, a kiknek kötelességük a közönséget az életbiztosítás céljáról és hasznosságáról felvilágosítani s egyáltalán a már biztosított felelnek, esetleges kérdéscsozóéseikre, a választ szakszerűleg megadni.

Nem a ráerőltetés, nem a minden áron való biztosítás célja ezen eljárásnak, hanem az egyszerű tájékoztatás szakszerűtlen egyének részéről. A közönség bizalommal fordulhat ezen tisztviselőkhöz, kikről, mint egy hatalmas és legjobb hírnévnek örvendő társaság kiküldöttjeitől, csak előzékeny és helyes úba igazítást nyerhet. Hogy az „Első magyar általános biztosító társaság” intézkedése célszerű és üdvös, a legjobban tanúsítja azon körülmény, hogy a közönség érdeklődése az életbiztosítási intézmény iránt folyton fokozódik, a mit a fentebb idézett szám is igazol.

Az aratási munkálatok már országszerte beveződtek. Sajnos, hogy több vidéken a gazdaközönségnek az idej természetéhez kötött reménye nem teljesült. Mindazáltal hiszünk, hogy a legtöbbnek mégis módjában lesz kisebb-nagyobb megtakarított összeget félretenni s csak a legmelegebben ajánlhatjuk közönségünknek az életbiztosítás igénybe vételét. Csekély befizetést összegért halál esetén a biztosító társaság tőkét fizet, mely a hátramaradtakat megmenti a gondtól. Alkalmat nyújt, hogy gyermekeinknek kihazásitási összeget gyűjthessünk s öreg napjainkra biztos életjáradékban részesüljünk. Szóval a legkülönbözőbb kívánalmakat elégti ki az életbiztosítás.

Az „Első magyar általános biztosító társaság” tisztviselői ez évben is be fogják az országot utazni s bizonyára ez alkalommal is mindenütt a közönség bizalmával fognak találkozni. Egy oly társaság képviselőiben jelennek meg, mely több mint 30 évi működése által fényesen bizonyította, hogy a közönség érdekét mindig szem előtt tartja s óriási tartalékaival teljes biztosítást nyújt arra nézve, hogy az elvárt kötelezettségnek minden időben meg tud felelni.

Budapesti levél.

A zónatárfal által alkotott élelőbb utazási kedv, minden bizonyos nagyobb hasznára van a fővárosnak mint az egyes vidéki városoknak. Ez azonban nem is lehet másképp, mert az ország központja a főváros, hol minden elősön és eszelerősen bevasárolhatunk és jól értékesíthetjük terméseinke vagy egyéb eladni valóinkat. A vidékiekre nézve tehát kétségkívül jó befektetésnek mondható az utiköltség czímén elfogyott pénz, mert a fővárosban sokat lehet tapasztalni és látni aránylag rövid idő alatt és a mi a fodalog, mindenki szükségleteit kivánása szerint fedezheti. Bevasárlásainknál azonban csak jó hírű üzleteket keressünk fel. Néhány ilyen megbízható cézget a közönség szives figyelmébe ajánlani, célja jelen sorainknak.

Az üvegáru-üzletek közt kiválóan ajánlhatjuk Zahn J. György örökösei kir. szab. zlatnói üvegárúk raktárát Károly-kört 9. szám alatt. Mindennemű üvegárúk a legszebb kiállításban, valamint a giesshübél porcellán és hollázású köedény gyárak gyártmányai találhatók fenti céz nagy raktárhelyiségekben. A Zahn J. György örökösei cézget a bekövetkező időnyre tehát különösen figyelembe ajánljuk a t. bevasárló közönségnek. Levélbeli megrendelések gyorsan és pontosan eszközölhetnek, árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Csipek és vezgítisztó intézet Löhr Mária előzőt Kronfusz. Főüzlet: Budapest, Ferenciek tere 4. szám, fők-üzletek: váci-úter 12. sz. földszint és Andrássy-út 16. sz. alatt. Mindennemű csipek, bársony, selyem, posztó, kalap, szalag stb., női ruha fejte és fejtelendivel vegyileg tisztított mérések ár mellett.

Uj aranyozás megjelent, melylyel mindenki moshat és újja aranyozat elvuttuk- és kép-rámát, szobrot virágasztalt stb. üvegje üctétel 80 kr. Megrendelhető Kertész Tódornál, Dorottya-úter 1. szám, Budapest.

A hangszereparban kétségtelemül a legelőbb helyek egyikét foglalja el Schunda Venczel József es. es kir. udvari szállító (magyar-úter 26. sz.) hangszeregyára, melyben hangyanszerketnek mindenféle réz- és fuvafü, vonó és ütőhangyanszer; továbbá híressé vált és gyönyörű hangú, felülmulhatatlan pedalczimbalmai is. Schunda a pedalczimbalom feltalálója, elévülhetetlen érdemet szerzett magának nemcsak azáltal, hogy e hangszert úgy a főúri szalokban, mint a polgar házában itthon, sőt a külföldön is ismertre és kedvelte tette, hanem azáltal is, mert mintaszere gyára díszére váltik a magyar iparnak. Ez iparág terén szerzett érdemét nemcsak számos kiállítás, közök a párisi, bécsi és budapesti ismerté el első rendű kitüntetésekkel, hanem ő felsége a király is, ki, mintán már korábban arany érdemkereszttel és a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki, az 1885. évi orsz. kiállítás alkalmából legmagasabb elismeréssel

nyilvánította, legutóbb legmagasabb kegye jeléül: Ferencz József rend lovagjává nevezte ki. Schunda mindenféle hangyanszeri nemcsak a beföldön elterjedésnek, de a külföldön is nagy kivételnek örvendek. A pedalczimbalom külföldön elterjedését közönségeti a kintnő cimbalom iskolának, melyekből Schunda már több füzetet kiadott. Gazdag választékú raktárt tart mindennemű hírók és hangyanszerkeztékből. Használt hangyanszerket javítás vagy becseselés végett elfogad. Árjegyzékét bérmentve küld.

Az oly jelentékeny érdemeket szerzett Testory-céz (Budapest, Gizella-tér), melynek főnöke már nem egy iparágat honosított meg hazájában és jelenleg már hónapok óta Párizsban tartózkodik, hol számos javító-címek tanulmányoz, ez idén a legelőbből lámpákat ajánlja, melyek gyönyörű kiállításuk mellett teljesen veszelv- és szaglatlanok.

Pinczegazdászati cikkéből igen dús raktárt tart Nagy Ignác (Budapest, Károly-kört, 9. sz.) A Nagy-féle üzletben mindenféle pinczegazdászati cikkék, parafa dugók, jaleczkók, palackzupakok, vizahólyag, csernav, dugaszoló és kupakoló-gépek, a legjobb minőségben találhatók. Raktárán tartja továbbá a Matevics-féle hordéroket és valódi Julien port. — Fenti cikkekrol kérs árjegyzéket kívánatra bárkinek szivesen küldi meg.

Az őszi és téli időnyre, különösen érzékeny lábakra való cipőket a legjobban lehet bevasárolni a karlsbád cipő különlegességek raktárában Dorottya-úter 8. szám alatt. E régi jó hírnevű üzletben a legnagyobb választékban és legjobb minőségben kaphatók mindennemű úri, női és gyermekek cipők a legelőbből árak mellett. Különlegességek tiszti és vadász-cipőkben, valamint bakkanosok és bagaria csizmákban. Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltenek és labilek mérték után készíttetnek; árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Az őszi és téli időny közelétevel tanácsos meleg alsóruhákról idejekorán gondoskodni, az ilynemű cikkék bevasárlására Jäger tanár társulata, tulajdonos Jordan Károly (Budapest, váci-úter 30.) cézget legjobban ajánlhatjuk. Az eredeti normál gyapjú-cikkék egyedüli forgatóra Magyarországról részére. Normál alsó ruhanemű férfiak, nők és gyermekek számára, valamint felső ruhák mérték szerinti készítése saját műtermében. A sok érteket utánzóktól óva intjük a közönséget és kéjük a védeget megfigyelni a melyen Jäger tanár aláírása látható. — A céz szivesen küld kívánatra árjegyzéket.

KÜLÖNFÉLEK.

— A Király Ő Főlsége névnapi alkalmából t. hó 4-én a róm. kath. nagyteltemplomban ünnepélyes isteni tisztelet volt, melyen Lestár Péter, kir. tanácsos, polgármester új vezetése mellett megjelent a th. közigazgatás-, továbbá a helyben székelő állami hivatalok-, a katonaság tisztikara és az áll. tanintézetek tanártestülete és ifjúsága. Az ünnepélyes misén ns. és ft. Bogdyó Pál apát-plebános úr pontifikált teljes segédlettel.

— Képviseelő-járás. Mint biztos forrásból értesülünk, — jövő vasnap tartják városunk országgyűlési képviselői beszámoló beszédeiket. Ez alkalmából képviselőink társaságában több függetlenségi párti képviselő is lerandul városunkba. Nem családunk, ha előre is jelezzük, hogy a „Hoehok” és az „Abezogok” kezdeményezői mindent el fognak követni, hogy minél hálásabban publikumra találjanak és a kormányt more patrio a legkíméletlenebbül meghurcolják.

— A Vadszertársaság ma d. e. 11 órákor rendkívüli közgyűlést tart, mely ez agarazást korlátozásra ügyében hozott határozat elleni fellebbezés felett fog dönteni. E közgyűlésre a vadszertársulat tagjai ez úton is meghívattak.

— Az aszfaltozási munkálatok tegnapelőt véget értek. Csak sajnálni tudjuk, hogy sem egységek, sem testületek nem használták fel a kedvező alkalmat, hogy járdáikat e jó nevű cézeggel elkészítették volna! — A kecskeméti m. kir. állami „Miklóstelep” ez évi borszóló természetnek feleleget f. évi október hó 9-én, azaz szerdán d. e. 10 órákor a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján fog eladatni. A szőlőt a telep saját munkáerejével szedeti le s a vévőnek a mászánnál átadja készpénz fizetés mellett. A szőlő átvétele az árverés utáni napokon azonnal eszközölhető. Az eladandó termés a következő külön-külön fajtákban ültetett borfajokból áll: I. F. e. h. b. f. Olasz riesling, Rajnai riesling, Semillon, Sawignon, Piros tramini, Ezerjó, Zöld sylványi, Kövi dinka, Szeremi zöld, Slankamenka, Zierlandi, Furmint. 2. Vörös borfajok: Nagy burgundi, Oportó, Carbenet, Merlot, Kadarka, Sz. Lőrincz, Teroldego, Lagrein, Petitebouchet, Jork Madeira, Jaquer és Herbenot.

— Városunk fásítása tárgyában törvényhatóságunk bizottsága a folyó évben szabályrendeletet alkotott. E szabályrendelet, melyben a város polgárainak, a házak előtti útzáresnek befutásai kötelességévé tétetik, a belügyminiszterium jóváhagyta, oly változtatással, hogy a külvárosokban az útzák eperfákkal ültetendők be, továbbá, hogy a város eperkereteket létesítsen s ezen eperék leveleinek szedése a selyembogár tenyésztés céljából megengedendő.

— Az állami italmérső jövedék megváltása tárgyában, mint értesülünk, folyó hó 10-én délelőtt a pénzügyigazgatóság és

Pataky György

fűszer-, gyarmat-, festék-, liszt-, bor-, csemege-, és ásványviz-raktára

róm. kath. egyház épületében (volt Reiner Adolf és fia czég helyén).

Ezennel tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint a mai igényeknek teljesen megfelelő

fűszer- és vegyes-üzletet

nyitottam.

Friss és jó minőségű áruim, valamint pontos és figyelmes kiszolgálással iparkodni fogok mélyen tisztelt vevőim nagyrabecsült bizalmát kiérdemelni.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Pataky György.

207 (3-2)

Első magyar temetkezési vállalat.

Csörgey és Marton

Első magyar temetkezési vállalata

KECSKEMÉTEN.

Piacster Laci József úr házában a takarékpénztár palotájával szemben.

Ezennel közhírré tesszük Kecskemét és vidéke n. é. közönségének, hogy a több oldalról nyilvánított kívánalmak folytán, egy gazdagon berendezett

Első magyar temetkezési vállalatot

nyitottunk. Raktáron tartunk kizárólagosan hazai gyártmányú érczkoporsókat, továbbá mindennemű fakoporsókat, selyem, atlasz, szatín, tüllanglais, csipke és minden kívánalmaknak megfelelő szemfedeleket; készen kaphatók általában a temetkezéshez minden szükséges kellékek, úgyszintén legnagyobb választék művirág, bőr- és porcellán-koszorúkban, szalagokban, gyászruhakelmék és gyászkenőkben.

Főtörökvesünk lesz a gyászszalajított családok bizalma folytán a legolcsóbb árak mellett, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig temetéseket rendezni; és a midőn minden díj nélkül felajánljuk székeink használatát, úgyszintén a ravatal felállítását, a temetések körül szükséges minden intézkedéseket elvállalva.

A n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva magunkat,

vagyunk tisztelettel

Csörgey és Marton.

214 (3-1)

Első magyar temetkezési vállalat.

Hazai érczkoporsó gyári raktár.

Hazai érczkoporsó gyári raktár.

Védjegy.

Pántlika gúliszta

festetűl

6 perc alatt teljes biztonsággal a gyomorból feltétlenül kihajtatik a pátránytokoskák által. Eredeti minőségben egyedül csak

Schneider József

gyógyszerésznél kapható Rosiczán (fűt 26. Délmagyarország). Ekitűnő gyógyszer biztos hatásért jót állunk. Életkor megadása szükséges, utánaételt törvényt nyerne védve van. Egy eredeti doboz ára 3 ft 50 kr. - Posta-utánvét mellett az egész világra szétküldjük.

189 (5-5)

A Magyar Asphalt Részvénytársaság a Kecskemét városától elvállalt aszfaltjárdamunkák végrehajtása alkalmából **magánosoktól** is vállal járda-, udvar-, folyosó-, műhely-, konyha- stb. burkolási, valamint szárazzátélteli munkákat.

Felvilágosítást nyújt **ROSENBAUM ANTAL** helyben nagy-halasi-úteza 14. sz.

Magyar Asphalt Részvénytársaság
190 (6-5) Budapest, Andrásy-út 30. sz.

A fehérmű vakító fehérséget nyer csak a

HENKEL-féle

Fehérítő sziksó

használata által.

Törvényesen letéteményesze Gyárjegy és elismogóolás.

A szer teljesen ártalmatlan lévén, a fehérműért kezesk edlnek.

Kecskeméten kapható Gyenes S. és fiai és Feuer Jakab urak üzletében, 12 és 6 kros csomagokban.

192 (5-5)

Budapest 1885. nagy díszoklevél.	Német-Palánkán 1887. Arany-érem.	London 1871. Díszoklevél.
Bécs 1873. Érdem-érem.	C S I K JÓZSEF	
Cs. és kir. kiz. szab. első szeremi Portland-cement- és vízhatlan meszgyár BEOCSINBAN Központi iroda és raktár. BUDAPESTEN, Rudolfrakpart 8.		
A t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség kényelmére GYENES S. és FIAI nagykereskedő uraknál Kecskeméten raktárt tartok, hol saját gyártmányú Portland-cement és vízhatlan meszem mindenkor egyenlő jó minőségben kapható, és helyben saját fogatával bázhöz szállítattatik. 141 (20-14)		
Árjegyzék s magvarázat kívánatra készséggel megküldetik.		
Kecskemét 1872. Ezüst-érem.	Ujvidék 1875. Arany-érem.	Szeged 1875. Érdem-érem.
Trieszt 1882. Arany-érem.		

Nagy raktár mindenféle kályhákból

Van szerencsem a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a közlő téli idény alkalmára

k a l y h á i m

már megérkeztek és ezeket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig igen jutányos árban árusítom.

A n. é. közönség minél tömegesebb vásárlását kérve, maradtam illő tisztelettel

Gyulai Nándor,
vaskereskedő, bazárépület.

201 (3-3)

A legjobb faj konyhaedények tára

A kecskeméti kir. törvényszéktől.

Hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék közhírré teszi, miszerint Kecskemét város közönségének, Dékány István jogtanárnak a kecskeméti 7956. sz. tjkvben 463. hrsz. a. foglalt háza és udvartelkének kisajátítás iránti ügyében a kártalanítási eljárás megindítása a fenti számú végzéssel elrendeltetett és az eljárás megkezdésére határnapul a folyó 1889. évi november 15. napjának d. e. 9 óraja az aloított kir. törvényszék 4 ik számú hivatalos helyiségébe Kiss Ferencz kir. törvényszéki bíró elé kitézetett.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a netaláni meg nem jelenésük az érdemleges határozat meghozatalát gátolni nem fogja.

Kelt Kecskeméten, a kir. törvényszéknek 1889. évi szeptember hó 9-ik napján tartott polg. üléséből.

Szikszay Sándor, Gáll Ferencz,
jegyző. 213 (3-1) elnök.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Grósz Zsigmond végrehajthatónak — **Pádár Mária** Szekeres Sándorné ellen 150 ft tőke s jár. iránt folyamatban levő végrehajthatási ügyében, — a kecskeméti 9685. sz. tjkvben 914/a. rsz. a. foglalt szőlőj birtoknak — B. 4. a. Pádár Mária Szekeres Sándorné nevével állott — időközben azonban B. 8. a. Szekeres Mária Csász Imréné tulajdonába átment fele rész s tartozékai — 239 ft kiküldési árban, — az 1889. évi **December hó 5-ik** napján d. e. 9 órakor, mint egyetlen határnapul, a kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalánál megtekinthető feltetelek mellett a kiküldési áron alul is eladatni fog.

Venni szándékozik tartozni a kiküldési árul szolgáló becses 10%-át készpénzben, vagy avadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez bánatpénzzel előre letenni.

Kelt a kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi szept. hó 12. napján.

Bogoss Andre,
kir. törvényszéki bíró.
212 (1-1)